

4 juni 2025

LEIDSE WATERCONFERENTIE

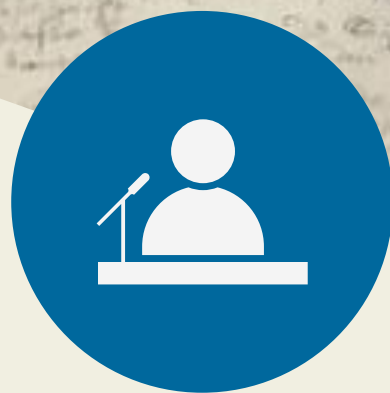
Waterambacht Leiden

D66 - IJsbrand Olthof

GroenLinks - Emma van Bree

PvdA - Marc Newsome

m.m.v. Lotte Bons – 2KNOWHOW

SPREKERS

Watergilde Gouda
Gemeente Amsterdam
Gemeente Utrecht

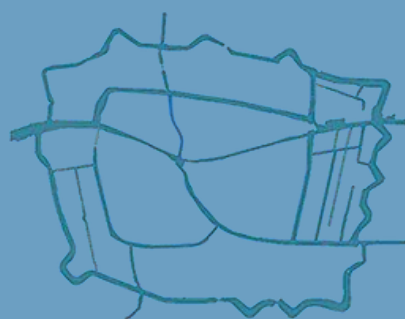
JULLIE IDEEËN

Uitwisselen in groepen

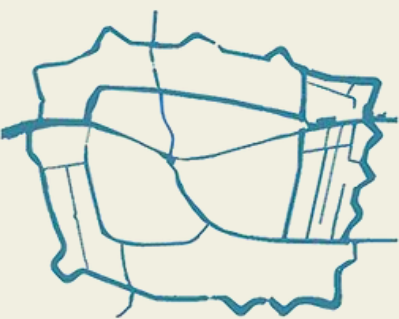
AFRONDING

Hoe verder?

WAT BRENGT JE HIER?

Bespreek: waarom is voor jullie een integrale watervisie belangrijk?

Watergilde Gouda

Gouda: visie op water in de stad

Ervaringen van het Watergilde Gouda

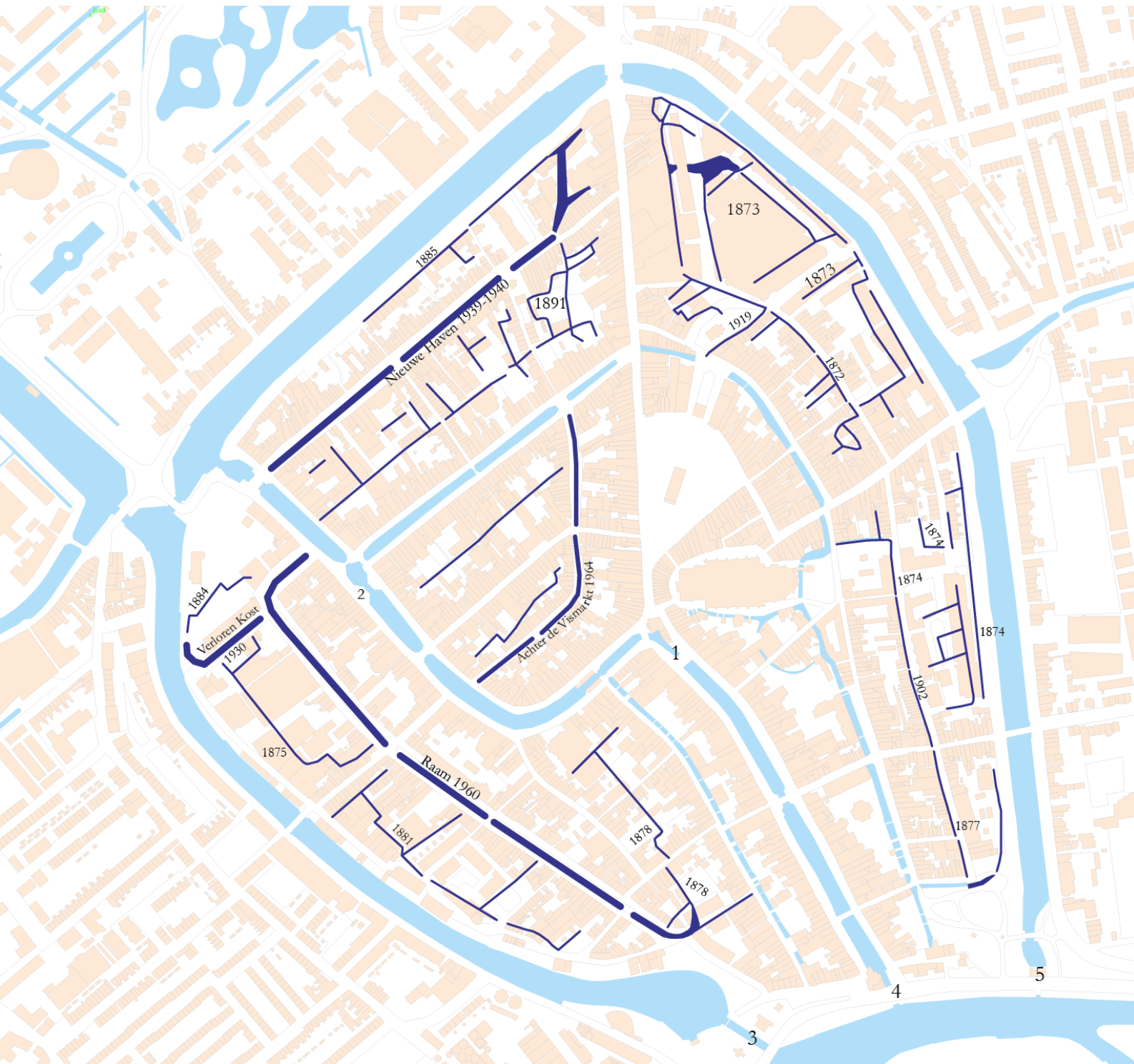

Jaco Mebius
Watergilde Gouda
4 juni 2025

Water en Gouda door de eeuwen

- Hollandsche IJssel en Gouwe
- Vaarroute
- Vanaf 1200: water als bron van welvaart
- 20^e eeuw: functie water verandert
- Watersnood 1953
- Veel water verdwijnt uit de stad

Water in de stad: wat vinden bewoners?

- Dempfen: tegenbeweging van bewoners
- Bewonersgroepen pakken rol
- Gouda Havenstad: 1^e visie op open water in de stad, 1987
- Elke groep zijn eigen inbreng

Visie bewonersgroepen 2017

- *Gouda leeft met water*
- Op verzoek gemeente Gouda
- Gezamenlijke watervisie zes bewonersgroepen
- Inhoud: 3 pilaren
- Voor Watergilde: belangrijk als basis
- Uitgewerkt in 'Blauwe boekje'
- Gemeente Gouda neemt visie voor kennisgeving aan

Visies

Nota's, plannen, visies en andere belangrijke documenten van de gemeente Gouda.

- [Bedrijventerreinvisie Gouda 2021-2030](#)
- [Cultuurnota 2018-2022](#)
- [Erfgoedvisie 2013](#)
- [Gouds Preventieakkoord \(pdf\)](#)
- [Horecavisie \(Binnenstad\) Gouda 2022-2028](#)
- [Kadernota veiligheid 2019-2022](#)
- [Kwaliteitsplan openbare ruimte binnenstad Gouda](#)
- [Lokale Inclusie Agenda 2024-2025 \(pdf\)](#)
- [Mobiliteitsplan 2017-2026](#)
- [Nota sport en bewegen 2024](#)
- [Nota sportaccommodaties \(pdf\)](#)
- [Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving voor gemeentelijke milieuta](#)
- [Parkeerplan 2020](#)
- [Programma Groen Gouda 2024-2034 \(pdf\)](#)
 - [Programma Groen Gouda: Biodiversiteit 2024-2034 \(pdf\)](#)
 - [Programma Groen Gouda: Bomen 2024-2034 \(pdf\)](#)
- [Regiovisie Jeugd en Wmo \(pdf\)](#)
- [Samenvatting nota sociaal domein 'iedereen kan meedoen' \(pdf\)](#)
- [Samenvatting Woon\(zorg\)visie 2030 \(pdf\)](#)
- [Stedenbouwkundige visie geluidsreductie langs het spoor](#)
- [Structuurvisie groen \(pdf\)](#)
- [Toekomstvisie 2030](#)
- [Uitvoeringsagenda Samen Leven 2020](#)
- [Water- en rioleringsprogramma 2024-2028](#)
- [Winkelvisie Gouda 2017-2025](#)

Visie gemeente Gouda (en Rijnland)

- Veel beleidsvisies: >>25 visies
- Veel visies = weinig visie?
- Water zit overal in, maar geen integrale visie op water
- Ofwel: water is geen sturend principe

Gouda... Havenstad?

Studie naar het herstel van de relatie
Hollandsche IJssel - Gouda

initiatiefgroep "Gouda Havenstad" juni 1987

Visie op water: wat werkt?

- Initiatief van actiegroep 1987
- Gemeente: positief, studie 1991
- Doel: maak de stad doorvaarbaar
 - Havensluis open
 - Bruggen beweegbaar
 - IJssel boulevard aantrekkelijk
 - Kern van de 'Intieme vaarroute'
- In 1992 wilden gemeente en bewoners hetzelfde!

Droom en daad

- Bij nieuwe plannen raakt de eigen visie vaak uit beeld
- Maar: bewoners konden wijzen op eigen beleid Gouda
- Dat werkte
 - Bij kleine en grote ingrepen
 - Bij nieuw beleid en nieuwe visies
- De kernpunten uit 1991 zijn nog steeds te zien in huidig beleid
- (maar niet integraal ingebed)
- (onzichtbaar in de omgevingsvisie)

Wanneer werkt een watervisie?

- Inhoudelijk sterk
- Eigenaarschap bij gemeente **en** bij bewoners
- Actieve bewonersorganisaties als monitor op uitvoering en consistentie
- Bewoners als betrouwbare partner van de gemeente

Vragen?

Gemeente Amsterdam

LEIDSE
WATERCONFERENTIE

Gemeente
Amsterdam

Water in Amsterdam

Presentatie Leidse Waterconferentie

4 juni 2025

Chris Rümke, Ruimte & Duurzaamheid
Marcel van den Broek, Programma Varen

Presentatie Water in Amsterdam

Inhoud:

1. Introductie
2. Beleid door de jaren heen
3. Zes hoofdthema's Watervisie
4. De integrale Waterkaart
5. Onze uitdagingen

Van open riool

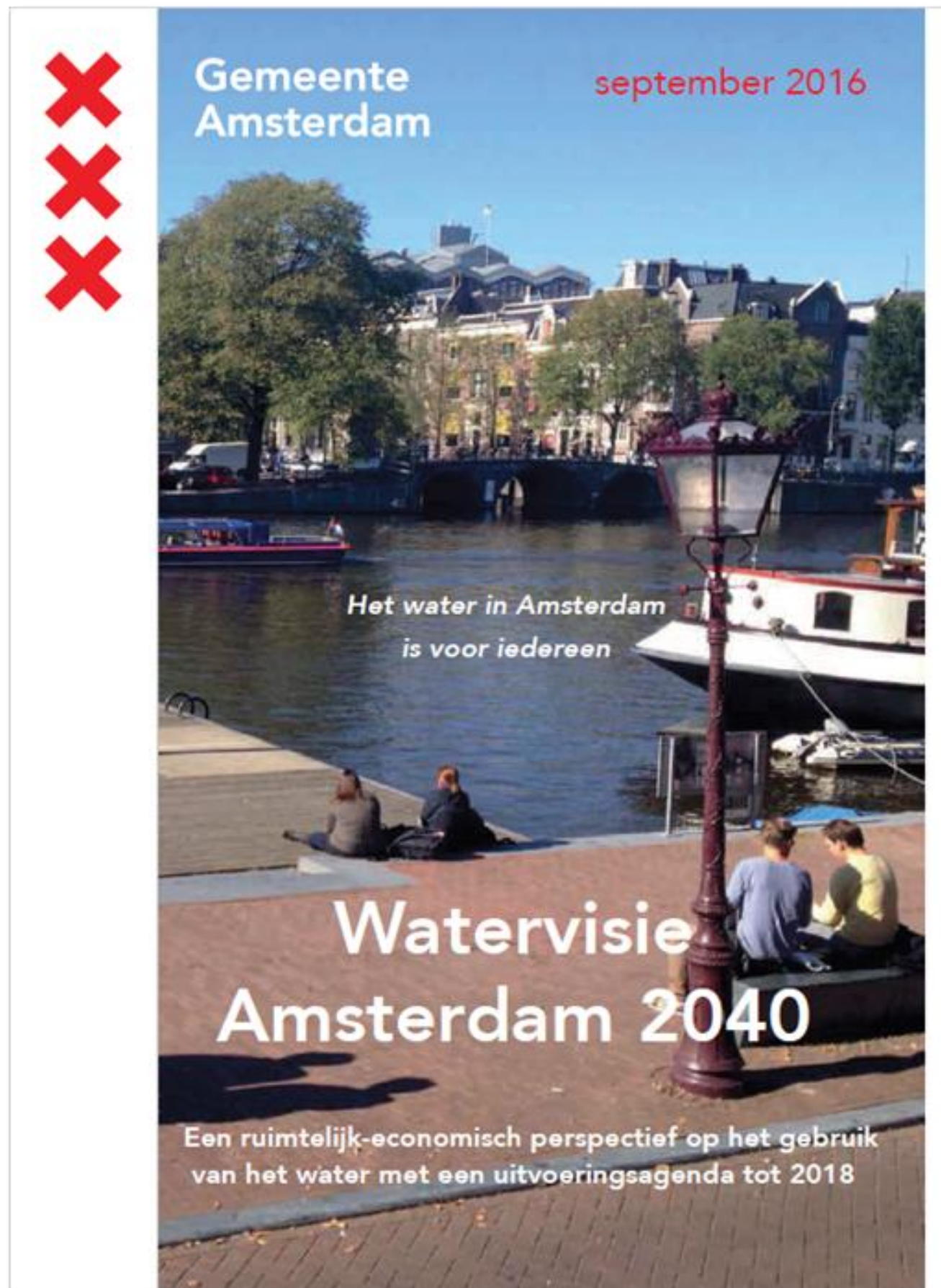
Naar het blauwe goud

Presentatie Water in Amsterdam

Beleid door de jaren heen

- Nota Amsterdam te water (1996)
- Nota Varen 2.1 (2013)
- Watervisie Amsterdam 2040 (2016)
- Nota Varen Deel 1&2
- Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (2021)
- Visie op de bezoekerseconomie.(2023)
- (Veel gebiedgericht 'lager' beleid/regelgeving van stadsdelen)

Statisch gebruik

Dynamisch gebruik

Presentatie Water in Amsterdam

1. Openbare ruimte en recreatie

- Vergroten beleefbaarheid water
- Meer zwemwater en recreatieplekken aan water
- Activeren water en oevers
- Spreiden evenementen op en aan het water

Geleerd: vergeet niet de beheerbudgetten te regelen.

Presentatie Water in Amsterdam

2. Wonen en werken

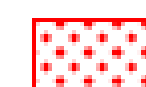
- Ontwikkeling nieuwe locaties voor wonen op water aan IJ en IJmeer
- Geen uitbreiding en kleinschaligeerschikking woonboten
- Verbetering welstandsbeleid woonboten
- Ruimte voor watergebonden bedrijvigheid
- Koesteren maritiem erfgoed

Geleerd: 3.000 woonboten = marktwaarde € 1,5 mld. Van wie is die waarde?

Het Lozingskanaal

Niet iedere plek is geschikt voor woonboten

Hoogwaterbemaalingsgebied

Presentatie Water in Amsterdam

3. Vaarnetwerk

- Uitbreiden en optimaliseren vaarnetwerk voor plezier- en passagiersvaart
- uitbreiden en verbeteren kano- en fluisterbotennetwerk

Geleerd: ca 8.000 eigenaren betalen binnenhavengeld, circa 4.000 niet.

Verduurzamen is lastig.....

Presentatie Water in Amsterdam

4. Pleziervaart en watersport

- Reguleren, faciliteren en verduurzamen pleziervaart
- Uitbreiden, meer openbaar en multifunctioneel maken jachthavens
- Faciliteren en spreiden watersport

Geleerd: wat doe je met snelheid? (jetski, speedboat, e-foils)

Presentatie Water in Amsterdam

5. Passagiersvaart en cruisevaart

- Beprijzen, faciliteren, verduurzamen en spreiden groei passagiersvaart
- Faciliteren, verduurzamen en spreiden groei cruisevaart

Geleerd: er kan veel geld mee worden verdiend. Zet je een rem?

Amsterdam heeft koerswijzigingen i.v.m. overtoerisme

6. Personen- en goederenvervoer

Verbeteren IJ-oeververbindingen

- Meer (schoon) personenvervoer over water
- Meer (schoon) goederenvervoer en stadsdistributie over water

*Geleerd: goederenvervoer over water is complex, maar de kademuren
houden de vrachtauto's niet meer....*

Presentatie Water in Amsterdam

De integrale waterkaart

Fors meer vraag dan ruimte

Ruimte voor kerntaken onder druk

Druk op strategische plekken is groot (Oosterdok, ligplekken riviercruise)

Projecten en gebiedsontwikkelingen drukken watergebonden functies naar buiten (zonder alternatieve locatie)

Gebrek aan integrale sturing, het is 'ieder voor zich' met het risico dat kleine belangen grotere belangen hinderen

Integrale Waterkaart

Het IJ - ambtelijke verkenning ruimtevraag op het water - versie 250211

Groen, ecologie en waarden

- Belangrijke zichtlijn
- Kade vrijhouden
- Natura 2000 water
- Bestaand recreatief groen
- Groen met ecologische status (NNR, HOS)
- Sport
- Fietroute
- Monument / waardevolle gebouw
- Beschermde stadsgesicht
- Terras naast het water (horeca)
- Bestaand beeldbepalend gebouw
- Geplande ontwikkeling
- Historische dijkdoorbraak met landschappelijke waarden
- Plekken aan het water
- Zwemlocatie
- Strand
- Verhuurlocaties (boten, sup)

Functies - watergebruik

Dynamisch gebruik

- Ligplaats - facilitaire havenfunctie
- Ligplaats - duwbak
- Wachtplaats
- Ligplaats - riviercruise
- Ligplaats - zee-cruise
- Haven gebruik/adren en lossen

Statisch gebruik

- Wierf - droogdok/waterparcels (eigendom)
- Ligplaats - wonen op water
- Ligplaats - horeca/museum/bedrijvigheid
- Recreatievaart/jachthaven/charterhaven
- Bewaarhaven Watermet
- Thuishaven duwbaten Watermet met drijvende kantoor THOR

Nautisch

- Uitsluitend industrieel watergebruik
- Rijkswaagweg - beheer door Rijkswaterstaat
- Zwaairomp voor cruse schepen
- Baken
- Autoafzetplaats
- Bunkerstation
- Blusboot brandweer
- Politie
- Veerhaven veerpunt GVB
- Veerverbinding GVB
- BACB vak in Haven-Stad (Besluit Aanwijzing Operationele Ruimte)
- Overstap cruise - rondvaart - touringcar

Toekomstig

- Sport
- Zoeklocatie beeldbepalende gebouwen
- Toekomstig recreatief groen
- Wendlocaties loswelen

Nieuwe verbindingen

- Oostbrug/Westbrug
- Zoeklocatie nieuwe bruggen
- Kabelbaan (station)
- Voorstel verkeering nieuwe vaarweg
- Nieuwe veerverbinding GVB
- Nieuwe HOV-verbinding

Waterbeheer

- Waterlandse Zeedijk
- Primaire waterkering
- Secundaire waterkering
- Gemaal
- Sluis of koring
- Knoelpunten hoogwaterberamingsgebied

Het IJ: Ruimteclaims

Sprong over het IJ

- 1.1 Oostbrug
- 1.2 Relocatie of verdwijnen van het Passenger Terminal Amsterdam
- 1.3 Bouw van het voetgangerspassage
- 1.4 Westbrug
- 1.5 Verbreding Amsterdam-Rijnkanaal ter hoogte van de Amsterdamsche Brug
- 1.6 Zoekopgave 30 ligplaatsen voor binnenvaartschepen

Overheidstaken

- 2.2 Reserveringen voor dijkverzwaring
- 2.4 Ponthaven
- 2.5 Thuishaven (haven en kantoor voor Watermet en THOR-nautisch)

- 2.6 Haven voor duwbakkenvloot Watermet
- 2.7 Haven voor opslag en overslag in de Coenhaven/Kniehaven
- 2.8 Verplaatsing Bewaarhaven
- 2.9 Transport over water
- 2.10 Ruimte voor een laad- en lozwal

Wonen op het water

- 3.1 Meer wonen op het water
- 3.5 Herinrichting woonschepen Houthavens

Commerciële functies op het water

- 4.3 Charterhaven (of plekken)
- 4.4 Jachthavens
- 4.5 Scheepswerf (o.a. Damen Shipdock)

4.6 Evenementenlocatie Undercurrent

Recreatie aan het water

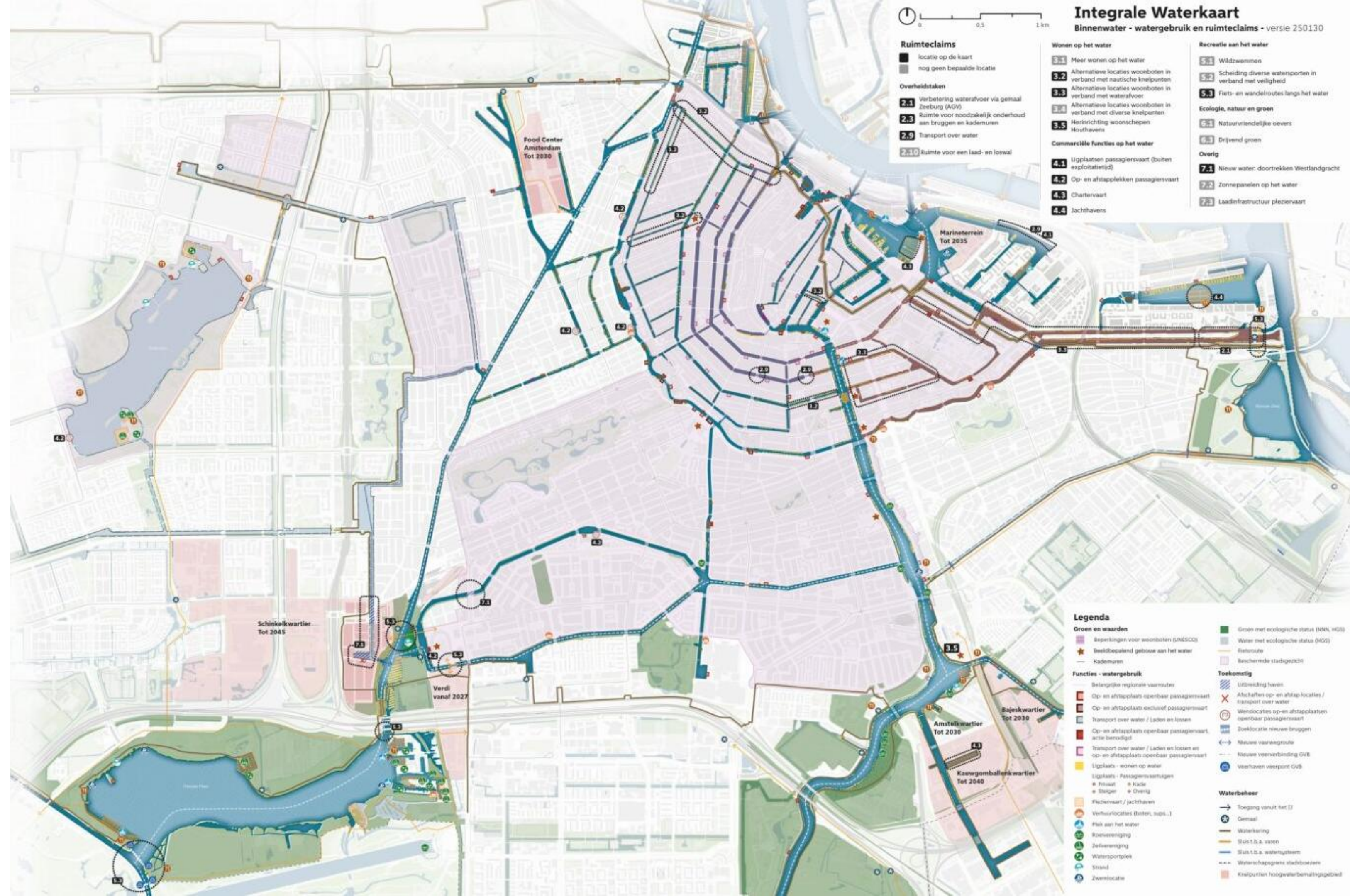
- 5.1 Wildzwemmen
- 5.2 Scheiding diverse watersporten in verband met veiligheid
- 5.3 Fiet- en wandelroutes langs het water

Ecologie, natuur en groen

- 6.1 Natuurvriendelijke oevers
- 6.3 Drijvend groen

Overig

- 7.2 Zonnepanelen op het water
- locatie op de kaart
- nog geen bepaalde locatie

- Ruimteclaims**
- locatie op de kaart
 - nog geen bepaalde locatie
- Overheidstaken**
- 2.1 Verbetering waterafvoer via genaal Zeeburg (AGV)
 - 2.3 Ruimte voor noodzakelijk onderhoud aan bruggen en kademuuren
 - 2.9 Transport over water
 - 2.10 Ruimte voor een laad- en loswal

- Wonen op het water**
- 3.1 Meer wonen op het water
 - 3.2 Alternatieve locaties woonboten in verband met nautische knelpunten
 - 3.3 Alternatieve locaties woonboten in verband met waterafvoer
 - 3.4 Alternatieve locaties woonboten in verband met diverse knelpunten
 - 3.5 Herinrichting woonschepen Houthavens
- Commerciële functies op het water**
- 4.1 Ligplaatsen passagiersvaart (buiten exploitatietijd)
 - 4.2 Op- en afstapplaatsen passagiersvaart
 - 4.3 Chartervaart
 - 4.4 Jachthavens

- Recreatie aan het water**
- 5.1 Wildzwemmen
 - 5.2 Scheiding diverse watersporten in verband met veiligheid
 - 5.3 Fiets- en wandelroutes langs het water
- Ecologie, natuur en groen**
- 6.1 Natuurvriendelijke oevers
 - 6.3 Drijvend groen
- Overig**
- 7.1 Nieuw water: doortrekken Westlandgracht
 - 7.2 Zonnepanelen op het water
 - 7.3 Laadinfrastructuur pleziervaart

- Legenda**
- Groen en waarden**
- Beperkingen voor woonboten (UNESCO)
 - Beleidsbepalend gebouw aan het water
 - Kademuuren
- Functies - watergebruik**
- Belangrijke regionale vaartroute
 - Op- en afstapplaats openbaar passagiersvaart
 - Op- en afstapplaats exclusief passagiersvaart
 - Transport over water / Leden en lossen
 - Op- en afstapplaats openbaar passagiersvaart, actie berodigd
 - Transport over water / Leden en lossen en op- en afstapplaats openbaar passagiersvaart
 - Ligplaats - wonen op water
 - Ligplaats - Passagiersvaartuigen
 - Privat
 - Kade
 - Steiger
 - Overig
 - Fischiervaartroute / jachthavens
 - Verhuurlocaties (boten, sups...)
 - Plaak aan het water
 - Roeverenging
 - Zelfverenging
 - Watersportplek
 - Strand
 - Zwemlocatie
- Groen met ecologische status (NBN, HGB)**
- Water met ecologische status (HGB)
 - Reisroute
 - Beschermde stadsgesicht
- Toekomstig**
- Uitbreiding haven
 - Afschaffen op- en afstap locaties / transport over water
 - Wendlocaties op- en afstapplaatsen openbaar passagiersvaart
 - Zoeklocatie nieuwe bruggen
 - Nieuwe vaarwegroute
 - Nieuwe veerverbinding OVb
 - Verhogen veerpunt OVb
- Waterbeheer**
- Toegang vanuit het []
 - Gemaal
 - Waterkering
 - Sluis t.b.v. varen
 - Sluis t.b.v. watersysteem
 - Waterschapsgrens stadsdeelgrens
 - Knelpunten hoogwaterbemaalingsgebied

Uitdagingen

Vragen?

Voor meer info: Amsterdam.nl/varen of programmavaren@amsterdam.nl

Gemeente Utrecht

LEIDSE
WATERCONFERENTIE

Visie stadswater

Gemeente Utrecht

Leidse waterconferentie
Woensdag 4 juni 2025
Jasper Tamboer (PMB)

Gemeente Utrecht

[Projectsite Visie stadswater](#)

Gemeentelijk waterbeleid

Visie Klimaatadaptatie Utrecht

Het klimaat verandert,
Utrecht verandert mee

Gemeente Utrecht

[utrecht.nl/
klimaatbestendig](https://utrecht.nl/klimaatbestendig)

Visie Water en Riolering Utrecht

Zo houden we het water- en rioleringssysteem in Utrecht
gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen!

Gemeente Utrecht

[utrecht.nl/
waterenriolering](https://utrecht.nl/waterenriolering)

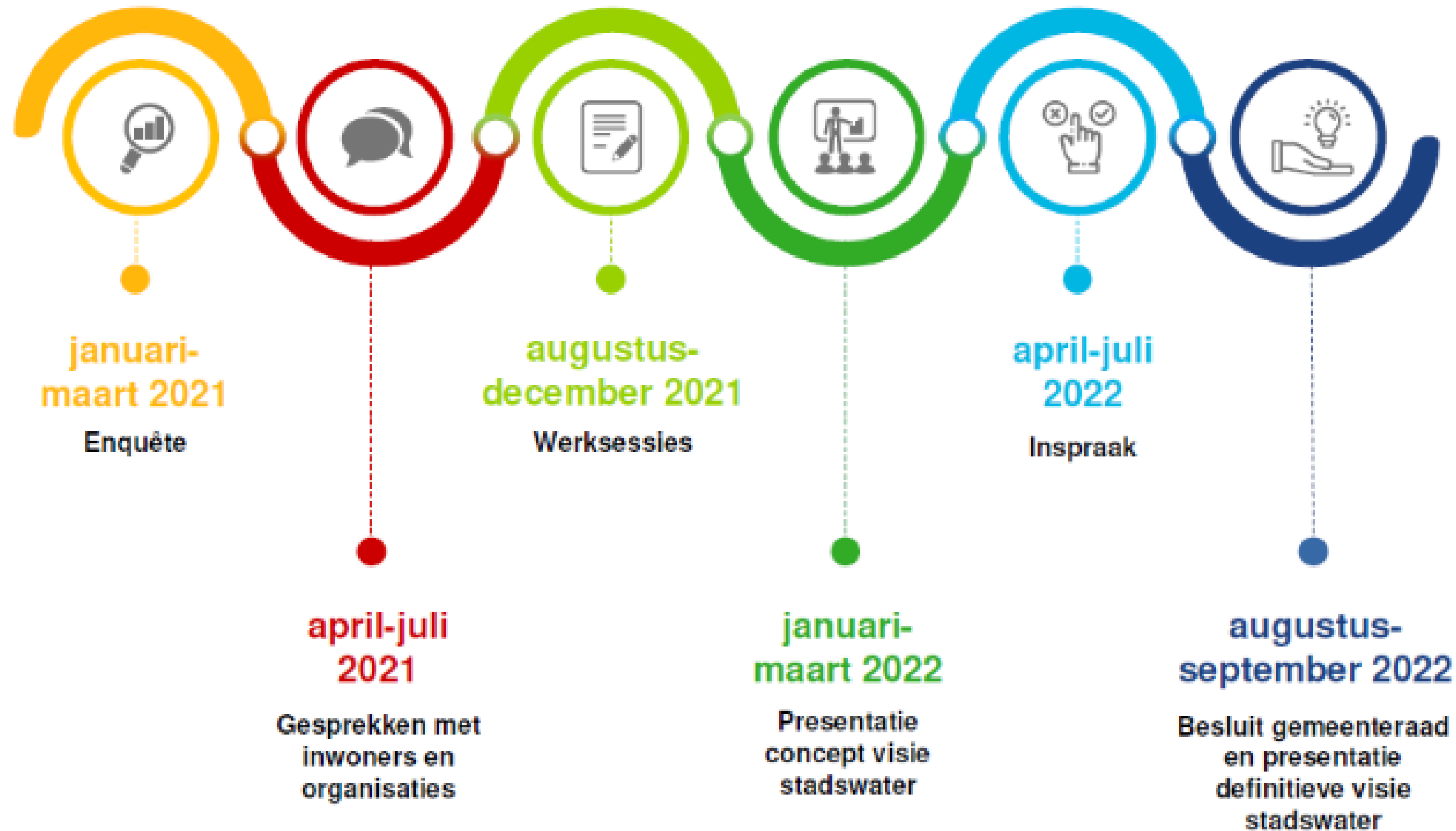

Gemeente Utrecht

Stadswateren

Aanpak

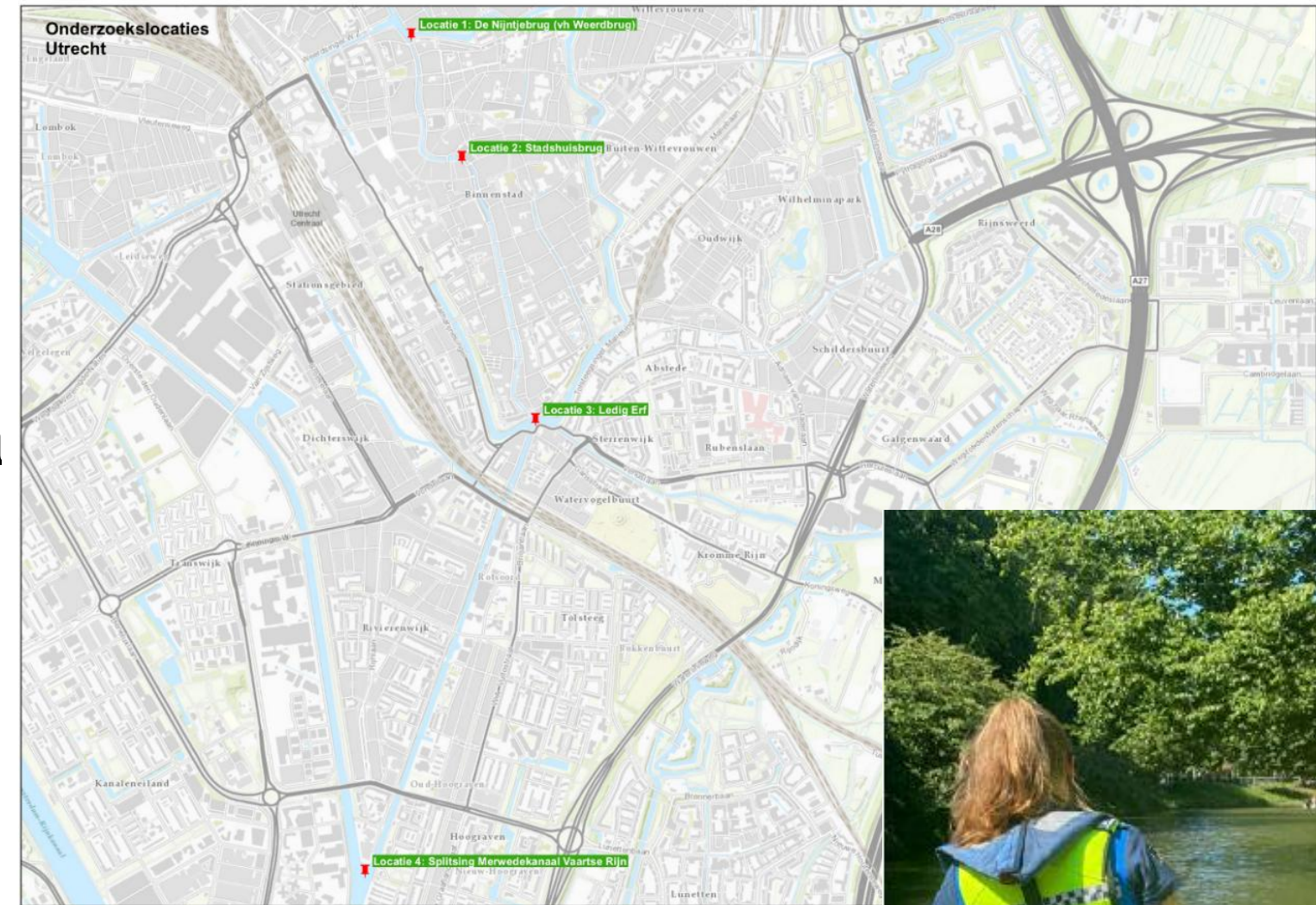
Ingebrachte maatregelen

	Categorie	Percentage van totaal
A	Water om vanaf de oever te beleven	12%
B	Water om op of in te recreëren en te sporten	26%
C	Water om op te varen	40%
D	Regels, handhaving en veiligheid	22%

Onderzoek

1. Monitoring vaarbewegingen en incidenten (verkeersbureau Mobycon)
2. Maximale vaarcapaciteit (verkeersbureau Mobycon)
3. Onderzoek buitenzwemwater (Instituut Mulier)
4. Pilot handhaving op het water (gemeente)
5. Goederenvervoer over water (gemeente)

12 doelen

A. Water om vanaf de oever te beleven

- 1: Oevers aantrekkelijker maken met gevarieerde beplanting
- 2: Meer mensen kunnen bewegen en ontspannen langs het water
- 3: Water meer aantrekkelijk en beleefbaar maken

B. Water om op of in te recreëren en te sporten

- 4: Meer plekken waar mensen veilig kunnen zwemmen in en verblijven aan buitenwater
- 5: Behoud van roeisport in de stad
- 6: Verbeteren bestaande routes voor kano en SUP

C. Water om op te varen

- 7: Eerlijke verdeling van schaarse ruimte om op te varen
- 8: Meer transport en bevoorrading van (zware) goederen over het water
- 9: Stimuleren schoon en stil vervoer over water

D. Regels, handhaving en veiligheid

- 10: Bevorderen van goed en veilig vaargedrag
- 11: Verminderen overlast vanaf het water
- 12: Aanpakken van nautische knelpunten op het water

Vijf lessen geleerd

1. Werk stapsgewijs
2. Start met mensen buiten
3. Doe onderzoek en laat het verrijken
4. Werk van concreet (maatregelen) naar abstract (doelen)
5. Leg keuzes voor aan raad

Vragen

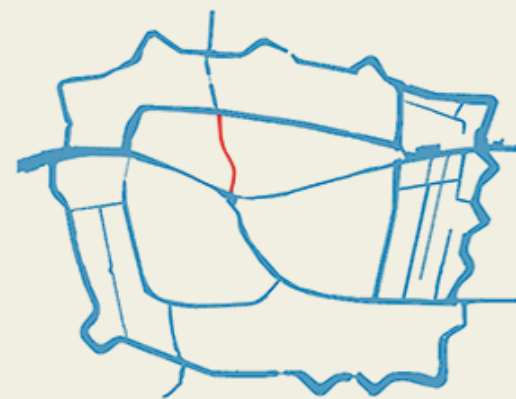
- [Beleidsnota Stadswater](#)
- [Project • Visie stadswater \(utrecht.nl\)](#)
(afgerond)
- jasper.tamboer@utrecht.nl

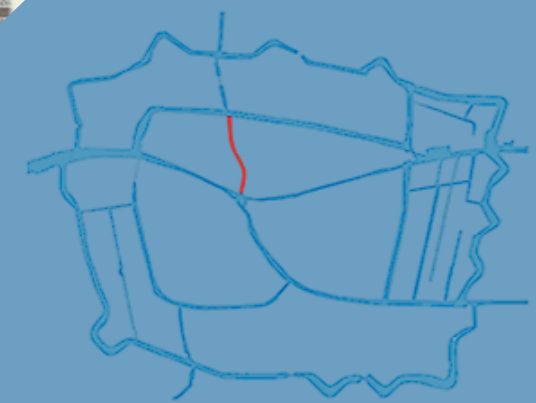

UITWISSELEN VAN IDEEËN

1. Wat zijn kansen en voordelen?
2. Welke thema's horen erin?
3. Welke risico's en aandachtspunten zien jullie?

OP NAAR EEN INTEGRALE WATERVISIE!

LEIDSE
WATERCONFERENTIE

4 juni 2025

LEIDSE WATERCONFERENTIE

Waterambacht Leiden

D66 - IJsbrand Olthof

GroenLinks - Emma van Bree

PvdA - Marc Newsome

M.m.v. Lotte Bons – 2KNOWHOW

